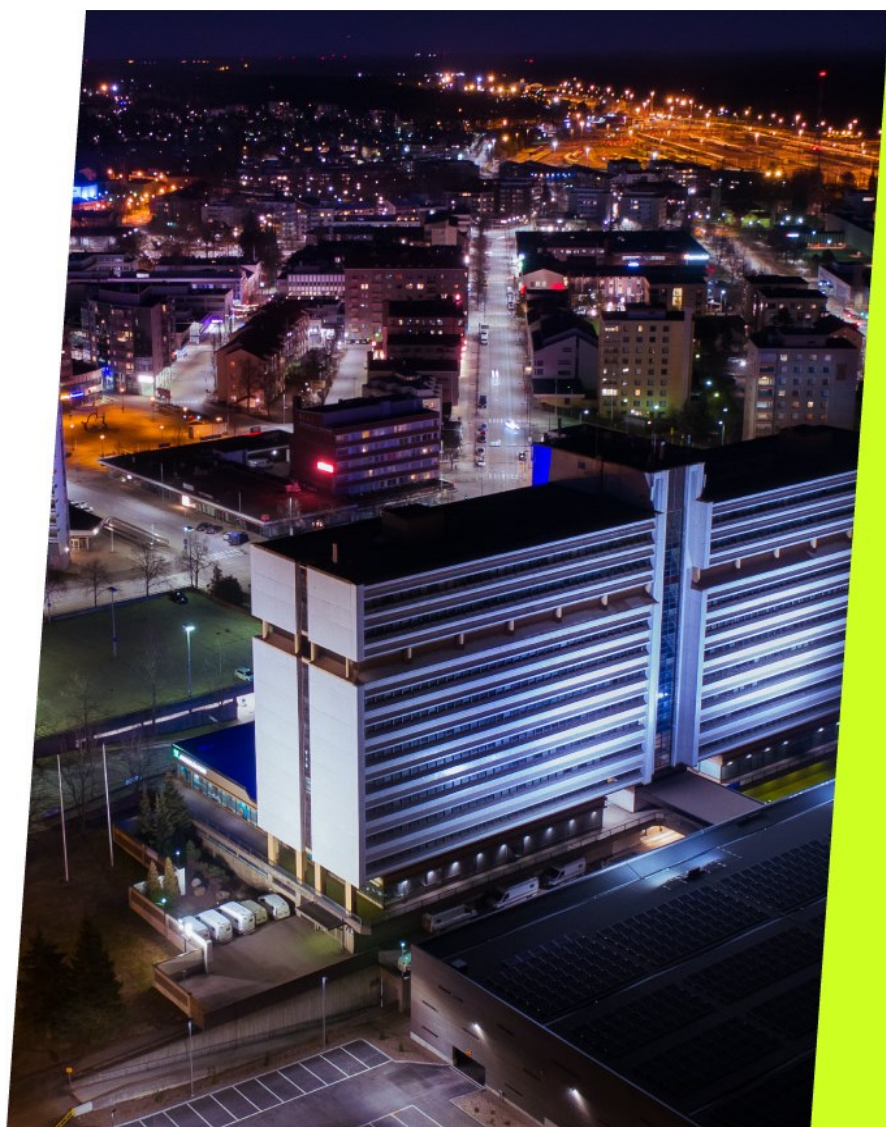

Talousarvio 2027 ja talous- ja henkilöstö- suunnitelma vuosille 2027–2030

Kasvatus- ja opetuslautakunta

15.9.2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Toimiala Sivistys

Sitovuustaso Kaupunginvaltuuston hyväksymät toimintakate ja toiminnalliset tavoitteet

Toiminnan kuvaus

Kasvatus- ja opetuslautakunnan alaiset palvelut ovat varhaiskasvatus, perusopetus ja nuoriso sekä toinen aste ja korkeakoulutus. Toiminnasta ja taloudesta vastaavat palvelujen johtajat: varhaiskasvatuspäällikkö, opetuspalvelupäällikkö ja koulutuspalvelupäällikkö. Palveluilla on omat sisäiset johtamisrakenteet. Toimialatasolla strategiatyötä ja tavoitteiden toteutumista koordinoidaan sivistyksen johtoryhmässä.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää talousarvion puitteissa annettavan palvelun laajuudesta ja tavoitteista. Palvelut toteuttavat erityisesti strategian tavoitteita elinvoimaa osaamisesta ja hyvinvointia asukkaille.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet suunnittelukaudelle 2027–2030

Sivistyksen toiminnan painopisteet ja kehittäminen lähtevät kaupungin strategian tavoitteista osaamisesta elinvoimaa, hyvinvointia asukkaille ja yrittäjyydellä ja työllä kasvuun. Toimialan johtoryhmän yhteisen keskustelun ja työpajan pohjalta sivistyksen vuositavoitteiksi vuodelle 2027 on nostettu samat vuositavoitteet molempiin lautakuntiin. Lautakunnan sitovat vuositavoitteet ovat: 1. Lasten ja nuorten osaamispohjaa sekä jatko-opintovalmiuksia on vahvistettu. 2. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja onnistuneet nivelvaiheet ovat vahvistuneet. 3. Sivistyksen talous on tasapainossa. 4. Työelämäyhteyksiä ja yrittäjyyskasvatusta ovat vahvistuneet osana lasten ja nuorten oppimispolkuja.

Palveluverkkopäätösten toimeenpano on keskeinen toiminnan painopistealue taloussuunnittelu-kaudella. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoselvitysten pohjalta valtuusto on tehnyt palveluverkoista tulevalle 10-vuotiskaudelle. Henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta muutosten läpiviennistä on huolehdittava, mikä vaatii hyvää ja riittävää esihenkilötyötä. Tavoitteena on vähentää nykyistä korkeaa sairauspoissaolojen määrää.

Lasten ja nuorten perustaidot ovat kehittämiskohteena kaikissa palveluissa. Liikunnallisuuden lisääminen, lukutaidon parantaminen sekä matematiikka ja kielitaito ovat kaikkien palvelujen prioriteetteja. Oppimisen tuen muutokset vaativat edelleen kehittämistä kaikilla kouluasteilla.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta perustuu Kouvolan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan painopisteinä jatkavat varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti mm. liikunta ja kestävä kehitys. Keskeinen kehittämisen painopiste tulevalle suunnittelukaudelle on kaupungin strategian mukaisesti perustaitojen (esim. esilukutaito) kehittäminen, joka toteutetaan laadukkaassa lapsilähtöisessä sensitiivisessä vuorovaikutuksessa ja leikkiin pohjautuen. Englanninkielisen/kielirikasteisen esiopetuksen pilotti päättyy toukokuussa 2027. Tällöin arvioidaan pilotin toteutusta ja tehdään päätös siitä, laajennetaanko englannin kielistä esiopetusta muiden varhaiskasvatussyksiköiden esiopetusryhmiin. Vuonna 2026 laadittu varhaiskasvatuksen kiusaamisen ja väkivallan vastaiset toimintaohjeet jalkautetaan ja tähän liittyvää sovittelutoimintaa (MiniVerso ja Pisara-puuttuminen) vahvistetaan edelleen.

Kaunisnurmen päiväkoti valmistuu tammikuussa 2027, jolloin palveluverkkosuunnitelman toimeenpanoa voidaan edistää seuraavaan vaiheeseen 2026 toteutuneiden päiväkotilakkautusten jatkoksi. Kaunisnurmen päiväkodin avauduttua voidaan lakkauttaa Nurmilinnun ja Käpylän päiväkodit sekä Puistolän päiväkodin esiopetusryhmä Kasarminmäen kampukselta. Vaativa vuorohoito keskitetään Kaunisnurmelle, mikä tuottaa säästöjä esimerkiksi henkilöstön sijaiskuluissa. Kouvolan esiopetuksesta toteutetaan varhaiskasvatuksessa n. 95 %. Päiväkotien esiopetuksessa toteutetaan joustavan esi- ja alkuopetuksen periaatteita.

Varhaiskasvatuksen toimintaresurssien käyttöä tehostetaan muun muassa sillä, että kiinnitetään huomio varhaiskasvatusyksiköiden yhteisiin sijaiskäytäntöihin. Kaupunkitason varahenkilöstö ja yksikkökohtaiset varahenkilöt eivät riitä kattamaan kaikkea sijaistarvetta, jolloin on syytä kehittää yksikköjen sisäistä ja niiden välistä yhteistyötä henkilöstön riittävydessä. Loma-aikojen toimintaa tehostetaan sulkemalla yksiköitä asiakastarvetta vastaavaksi. Loma-aikojen sakkomaksut ovat käytössä, mikä toivottavasti tehostaa perheiden hoidontarpeen ilmoittamista ja ilmoituksen mukaista toteutumista.

Perusopetus ja nuoris

Perusopetuksessa keskeisiä painopisteitä ovat oppilaiden perustaitojen vahvistaminen, hyvinvoinnin tukeminen sekä kansainvälisyys- ja yrittäjyysosaamisen vahvistaminen. Toimintaa kehitetään valtakunnallisten linjausten ja perusopetuksen vision mukaisesti korostaen oppimista, yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja kestävästä tulevaisuutta.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen (JEA) avulla vahvistetaan esiopetuksen ja perusopetuksen vuosiluokkien 1–2 muodostamaa yhtenäistä oppimisen polkua. Perustaitojen, erityisesti lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan osaamisen kehittäminen on edelleen keskeinen painopiste. Lukutaidon edistämiseksi tehdään yhteistyötä kirjastopalvelujen kanssa osana lasten ja nuorten oppimisvalmiuksien ja hyvinvoinnin vahvistamista.

Lasten ja nuorten hyvinvointia tuetaan vahvistamalla yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja myönteistä toimintakulttuuria. Kohtaaminen, turvalliset vuorovaikutussuhteet sekä kokemus kuulluksi ja nähdyksi tulemisesta ovat keskeinen osa koulun arkea ja hyvinvointityötä. Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisy sekä liikunnallisen elämäntavan edistäminen tukevat turvallista oppimisympäristöä ja kouluhyvinvointia. Kasvatuksen ja opetuksen digisuunnitelmaa jalkautetaan osaksi koulujen toimintaa tukemaan oppimista, digiosaamisen kehittymistä sekä turvallista ja vastuullista teknologian käyttöä.

Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpano ja toimintamallien vakiinnuttaminen jatkuvat. Painopisteenä ovat ennakoiden ja ryhmäkohtaisten tukimuotojen vahvistaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä oppilaiden tarvitseman tuen saatavuuden varmistaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Uudistus vaikuttaa edelleen opetuksen järjestämiseen sekä henkilöstö- ja resurssiratkaisuihin. Toimintaa ja tukirakenteita kehitetään suunnitelmallisesti, jotta oppilaiden oppimisen ja hyvinvoinnin tuki voidaan turvata vaikuttavasti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Nuorisopalvelut tarjoavat monipuolisia palveluja ja toimintamahdollisuuksia 12–28-vuotiaille nuorille. Nuorisotilat toimivat nuorten turvallisina vapaa-ajan kohtaamispaikkoina, joissa vahvistetaan yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja nuorten toimijuutta. Nuorisotyö kouluilla on vakiintunut osa koulujen arkea, ja se tukee nuorten hyvinvointia parantamalla kouluviihtyvyyttä, vahvistamalla yhteisöllisyyttä ja ehkäisemällä kiusaamista. Etsivässä nuorisotyössä tuetaan 18–28-vuotiaita kiinnittymään koulutukseen, kuntoutukseen tai työelämään. Erityisnuorisotyö painottuu 12–18-vuotiaiden nuorten ehkäisevään päihdetyöhön yksilöllisin ja yhteisöllisin menetelmin. Motipajalla tuetaan

oppivelvollisuusikäisiä nuoria yksilöllisesti erityisesti opintoihin, arjenhallintaan ja tulevaisuuden suunnitteluun liittyvissä kysymyksissä. Toimintaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä huoltajien, oppilaitosten ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Nuorisovaltuusto toimii nuorten vaikuttamiskanavana kaupungin päätöksenteossa ja edistää nuorten osallisuutta kaupungin kehittämisessä. Digitaalisia toimintaympäristöjä hyödynnetään osana nuorisotyötä.

Toinen aste ja korkeakoulutus

Toisen asteen koulutusta järjestetään Kouvolassa lukiokoulutuksessa ja Kouvolan Ammattiopisto Oy Edukossa. Kouvolan yhteislyseossa toimii myös aikuislinja, joka järjestää aikuisten lukiokoulusta lähi- ja etäopetuksena keskustan toimipisteessä, ja aikuisten perusopetusta Kuusankosken toimipisteessä. Aikuisten perusopetusta kohdennetaan oppivelvollisuusikäisiin, ja tilasuunnittelua tehostetaan Kouvolan kansalaisopiston kanssa Kouvolan Yhteislyseon Kuusankosken toimipisteen osalta siten, että toimipisteen tiloja vapautuu kansalaisopiston käyttöön 1.8.2027 alkaen.

Toisen asteen yhteistyötä kehitetään jatkuvasti lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen välillä. Kouvolan Yhteislyseo ja Eduko järjestävät yhteistyössä yhdistelmäopinnot, joissa voi valmistua ylioppilaaksi samalla, kun suorittaa ammatillisen perustutkinnon. TUVA-tutkintoon valmistavaa koulutusta järjestetään Edukossa sekä Kouvolan Yhteislyseon välisenä yhteistyönä perusasteen arvosanojen korotusmahdollisuutena. Edukon kanssa tiivistetään yhteistyötä myös perusopetuksen jälkeisten koulutuspolkujen osalta osana oppivelvollisuuden valvontaa. Nivelvaiheen yhteistyötä tehdään muiden oppilaitosten kanssa erityisesti erityisen tuen ja vaativan erityisen tuen tarpeessa olevien opiskelijoiden osalta.

Kouvolan kaupunki on hakenut kesäkuussa 2026 opetus- ja kulttuuriministeriöltä urheilun erityistehtävän järjestämislupaa. Toinen aste panostaa vahvasti lukion urheilijakoulutukseen ja sen kehittämiseen yhdessä Kouvolan urheiluakatemian kanssa. Tavoitteena on saada ministeriön päätös urheilulukiostatuksen saamisesta vuoden loppuun mennessä. Toteutuessaan urheilulukiostatus vahvistaisi huippu-urheiluun tähtäävää kaksoisuraa Kouvolan toisen asteen koulutukseen osallistuville Edukossa aloitetun Sporttimerkonomi-koulutuksen kanssa.

Turvallisuus- ja huoltovarmuuslinjan opetusta valmistellaan lukiokoulutuksen uutena painotuksena, ja tavoitteena on aloittaa opetus lukuvuonna 2027–28.

Korkeakouluyhteistyön painopistealueena on pyrkiä edistämään toisen asteen opiskelijoiden pitovoimaa jatko-opintoihin sijoittumalla, ja lisätä kaupungin elinvoimaa parantamalla kaupungin opiskelijakaupunki-imagoa. Korkeakouluyhteistyötä laajennetaan koskemaan uusia korkeakoulutusohjelmia liittyen datatalouden ekosysteemiin. Datatekniikan kandidaattitutkintoa valmistellaan Itä-Suomen Yliopiston kanssa, ja yhteistyötä tiivistetään myös Kouvolassa toimivien korkeakoulujen Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto LUT ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK välillä. Muita yhteistyökumppaneita ovat Helsingin yliopisto, Helsingin yliopiston kielikeskus, HY+, Itä-Suomen yliopisto ja Turun yliopisto.

Kouvolassa alkoi sosiaalitoimen maisteriohjelma yhteistyössä Kouvolan kaupungin, Itä-Suomen yliopiston (UEF) ja Kymenlaakson hyvinvointialueen välillä 1.8.2026. Datatekniikan kandiohjelmaa suunnitellaan aloitettavaksi syksyllä 2027.

Avoimet yliopisto- ja korkeakouluopinnot mahdollistavat toisen asteen opiskelijoiden sujuvan sijoittumisen jatko-opintoihin ns. väyläopintojen avulla, ja näitä opiskelumahdollisuuksia pyritään laajentamaan entisestään.

Henkilöstötarpeeseen (määrä ja rakenne) vaikuttavat tekijät ja henkilöstöön kohdistuvat muutostarpeet

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen ja -rakenteen määrittävät varhaiskasvatuslaki ja siihen liittyvät asetukset. Vuonna 2030 päiväkodin mitoitukseen laskettavasta henkilöstöstä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus. Tulevat rekrytoinnit tulee toteuttaa lähivuosien muutoksia silmällä pitäen. Samoin varhaiskasvatusyksikön johtajien kelpoisuus tulee 2030 muuttumaan niin, että kelpoisuusvaatimuksena tulee olemaan kasvatustieteen maisteri. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluu myös perhepäivähoito, jonka henkilöstömäärän odotetaan pienenevän.

Lasten määrän väheneminen vaikuttaa pitkällä aikavälillä myös varhaiskasvatuksen henkilöstömäärään ja palveluverkkoon, erityisesti silloin, kun varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä ei enää kasva. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on supistettu lasten määrän vähentyessä vuosien mittaan. Valtuuston verkkopäätöksen pohjalta lautakunta päätti vuoden 2026 alussa seuraavin toimintavuosien toimipistemutoksista.

Pätevien varhaiskasvatuksen opettajien ja kelpoisten esiopettajien rekrytointiin on syytä edelleen panostaa. Apulaisjohtajien virkojen perustettiin 14 kappaletta, minkä avulla tavoitellaan varhaiskasvatusyksikön johtamiseen vahvuutta. Varhaiskasvatusyksikön johtajan kuormittavin työ on sijaisten löytäminen henkilöstön poissaoloihin. Sijaisten käyttö perustuu lain vaatimaan henkilöstömitoitukseen. Yksikkö - ja kaupunkikohtaisen varahenkilöjärjestelmän edelleen kehittäminen on tärkeää.

Perusopetuksen palveluverkkoluonnoksessa esitetyt muutokset ja niihin liittyvä henkilöstövuosien väheneminen eivät kohdistu vielä vuodelle 2027. Henkilötyövuosien määrän arvioidaan vähenevän myöhemmin suunnittelukaudella palveluverkkoratkaisujen sekä oppilas- ja opiskelijamäärien kehityksen vaikutuksesta. Lukuvuoden 2026–2027 alussa lakanneiden Viialan koulun sekä Napan ja Pilkan toimipisteiden vaikutukset henkilöstöresurssiin näkyvät vuonna 2027 koko vuoden tasolla. Palveluverkkoratkaisulla vuosille 2027–2035 haetaan kouluverkkoa, joka vastaa taloudellisemmin perusopetuksen tämänhetkisiin ja tulevaisuuden tarpeisiin. Oppimisen tuen uudistus lisää henkilöstötarvetta esi- ja perusopetuksessa, mutta lapsimäärän vähenemisen myötä nykyisellä henkilöstömäärällä pystytään vastaamaan myös lain vaatimuksiin.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluverkkoratkaisulla pyritään turvaamaan tilojen taroituksenmukainen käyttö sekä lapsi- ja opetusryhmien muodostaminen palvelutarvetta vastaavalla tavalla. Vuonna 2027 pienten lasten talojen toiminta jatkuu, ja sitä kehitetään yhteistyössä taloissa toimivien palvelujen kanssa.

Ennaltaehkäisevän työn merkitys kasvaa koko kasvatuksessa, opetuksessa ja nuorten vapaaajalla. Lasten ja nuorten varhainen tuki vähentää myöhempiä korjaavien palvelujen tarpeita. Opetushenkilöstön lisäksi hyvinvointitutorit ja koulunuorisotyöntekijät tekevät tärkeää lasten ja nuorten hyvinvointia tukevaa kohtaavaa työtä.

Nuorten hyvinvoinnin haasteet näkyvät etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön asiakasmäärien kasvuna. Nuorisotilojen kävijämäärät ovat kasvaneet lähes kaikissa nuorisotiloissa, minkä vuoksi lasten ja nuorten määrän väheneminen ei näy nuorisopalveluiden palvelutarpeessa. Henkilöstötarve painottuu erityisesti ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön sekä nuorten hyvinvointia ja osallisuutta tukeviin tehtäviin.

Lukioiden hallinnollinen yhdistäminen on toteutettu 1.8.2025. Lukio-koulutuksessa henkilöstö- ja opintotarjotinsuunnittelulla saadaan tehostettua resurssin käyttöä. Perusopetuksen ja

lukiokoulutuksen yhteinen henkilöstöressurssin hyödyntäminen on tärkeää erityisesti eläkepoistuman hallinnassa.

Lukioresurssin laskentatapa on muuttunut 1.8.2025, jolloin myös opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ovat siirtyneet vuosityöaikaan. Nämä muutokset ovat merkittäviä ja heijastuvat lukion toimintaan kurssimäärien vähentymisenä.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintakulttuuria kehitetään aktiivisesti muun muassa vahvistamalla joustavaa esi- ja alkuopetusta, lisäämällä yhteisopettajuutta sekä samanaikais- ja rinnakkaisopetusta, ja kehittämällä lapsi- ja opetusryhmien työparityöskentelyä lapsen ja nuoren ohjauksen ja tuen varmistamiseksi. Toimintakulttuurin muutoksen onnistuminen edellyttää koulutusta, jolla vahvistetaan opettajien välistä yhteistyötä, pedagogista osaamista sekä lasten ja nuorten tukemista. Kaupungin sisäinen yhteistyö eri toimijoiden kesken sekä verkostotyö hyvinvointialueen kanssa edellyttävät jatkuvaa kehittämistä ja panostamista.

Henkilöstön hyvinvointia tuetaan kehittämällä lähijohtamista. Tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen. Työyksiköissä vahvistetaan henkilöstön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia huolehtimalla riittävästä osallistamisesta, toimivista kokousrakenteista ja sujuvasta tiedonkulusta.

Keskeiset osaamistarpeet suunnittelukaudella

Kasvatus- ja opetuspalveluiden hyvän työnantajakuva vahvistaminen on tärkeää pätevän henkilöstön saatavuuden, veto- ja pitovoiman turvaamiseksi. Hyvää työnantajakuva vahvistetaan ennakkoivalla henkilöstösuunnittelulla, ajantasaisella viestinnällä sekä huolellisella rekrytoinnilla ja perehdytyksellä. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen uudistus sekä lukion tuen uudistus edellyttävät edelleen henkilöstön kouluttamista, perehdyttämistä ja uusien toimintamallien vakiinnuttamista.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön kouluttautumista varhaiskasvatuksen kandidaatti/-maisteritutkinnon suorittamista/tutkinnon täydentämistä tuetaan. Tällä varaudutaan 2030 varhaiskasvatusyksikön johtajan kelpoisuusehtojen muuttumiseen.

Perusopetuksen ja nuorisopalveluiden suunnittelukauden keskeiset osaamistarpeet liittyvät lasten ja nuorten oppimisen, hyvinvoinnin, osallisuuden ja turvallisen kasvun tukemiseen sekä muuttuvan toimintaympäristön edellyttämän osaamisen vahvistamiseen. Perusopetuksessa oppimisen tuen uudistus edellyttää henkilöstöltä uuden lainsäädännön, toimintamallien ja pedagogisten ratkaisujen hallintaa. Nuorisopalveluissa korostuvat nuorten kohtaamiseen, varhaiseen tukeen, ehkäisevään työhön ja monialaiseen yhteistyöhön liittyvät osaamistarpeet.

Osaamisen kehittämisen painopisteitä ovat toiminnallinen pedagogiikka, kielitietoisuus, neuropsykiatrinen osaaminen, turvallisuusosaaminen, digiosaaminen sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen. Digiosaamista vahvistetaan pedagogisen toiminnan, opetuksen, nuorisotyön, dokumentoinnin, taloushallinnon ja viestinnän tarpeisiin. Osaamista vahvistetaan täydennyskoulutuksella, perehdytyksellä ja viemällä hyviä käytäntöjä osaksi arjen toimintaa.

Lääkehoidon koulutuksilla varmistetaan henkilöstön riittävä lääkehoidon osaaminen ja lääkelupien ajantasaisuus erityisesti varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Työnantaja tukee tarvittaviin koulutuksiin osallistumista.

Merkittävimmät toiminnalliset riskit

Kasvatus- ja opetuslautakunnan toiminnalliset riskit liittyvät lasten, nuorten ja perheiden palveluiden järjestämiseen muuttuvassa toimintaympäristössä. Riskienhallinnassa korostuvat palveluiden saavutettavuus, henkilöstön saatavuus, taloudellinen kestävyys, turvalliset oppimisympäristöt sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen. Kasvatus- ja opetuslautakunnan merkittävimmät toiminnalliset riskit ovat:

Henkilöstön saatavuus, osaaminen ja työhyvinvointi

Kelpoisen henkilöstön saatavuus erityisesti varhaiskasvatuksessa, erityisopetuksessa sekä oppimisen ja hyvinvoinnin tuen tehtävissä on edelleen haasteellista. Oppimisen tuen uudistus on lisännyt tarvetta henkilöstön osaamisen kehittämiseen, toimintatapojen uudistamiseen sekä moniammatilliseen yhteistyöhön. Mikäli henkilöstöresurssit eivät vastaa palvelutarvetta, riskinä ovat henkilöstön kuormittuminen, sairauspoissaolojen kasvu, rekrytointivaikeuksien lisääntyminen sekä palveluiden laadun heikkeneminen. Muutostilanteiden johtaminen ja henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ovat keskeisiä riskienhallinnan keinoja.

Tilojen kunto, turvallisuus ja toimivuus

Koulujen, päiväkotien ja nuorisotilojen kunto, sisäilman laatu sekä tilojen turvallisuus ja esteettömyys vaikuttavat merkittävästi toiminnan sujuvuuteen. Rakennusten ikääntyminen, korjausvelka sekä mahdolliset sisäilmaongelmat voivat aiheuttaa terveydellisiä haittoja, käyttörajoituksia ja väistötilarpeita. Investointi- ja peruskorjaushankkeiden viivästyminen voi lisätä kustannuksia ja heikentää palveluiden toimivuutta. Lisäksi tilojen tulee vastata muuttuvia pedagogisia ja varhaiskasvatuksen tarpeita sekä turvallisuusvaatimuksia. Riskin hallinta edellyttää kiinteistöjen kunnon systemaattista seurantaa, ennakoivaa korjausohjelmaa sekä esteettömyyden huomioimista toimitilaratkaisuisissa.

Väestökehitykseen ja palveluverkkoon sopeutuminen

Kouvolan väestökehitys, syntyvyyden lasku ja muuttoliikkeen vaikutukset muuttavat palveluiden kysyntää eri alueilla. Tämä edellyttää palveluverkon jatkuvaa arviointia sekä resurssien kohdentamista muuttuvien tarpeiden mukaisesti. Palveluverkkoa koskevat muutokset voivat herättää huolta kuntalaisissa ja vaikuttaa palveluiden saavutettavuuteen erityisesti haja-asutusalueilla. Samaan aikaan henkilöstömäärän hallittu sopeuttaminen väheneviin lapsi- ja oppilasmääriin edellyttää ennakoivaa suunnittelua, jotta palveluiden laatu ja henkilöstön työhyvinvointi voidaan turvata.

Lasten ja nuorten hyvinvointi sekä tuen saatavuus

Lasten ja nuorten hyvinvoinnin haasteet, kuten mielenterveyden ongelmat, koulupoissaolot, yksinäisyys, kiusaaminen sekä perheiden eriarvoistuminen, lisäävät kasvatuksen ja opetuksen palveluiden kuormitusta. Oppimisen tuen uudistus korostaa varhaisen tuen ja ennaltaehkäisevien toimintamallien merkitystä, mutta samalla kasvattaa henkilöstön osaamis- ja resurssivaatimuksia. Hyvinvointialueen opiskeluhuollon henkilöstön saatavuudessa voi edelleen esiintyä alueellisia ja ajallisia haasteita, mikä saattaa viivästyttää lasten ja nuorten tarvitsemien palveluiden saamista. Riittämättömät tukipalvelut voivat lisätä kuormitusta varhaiskasvatukseen, koulujen ja nuorisopalveluiden henkilöstölle.

Digitaalinen toimintaympäristö, tekoäly ja tietoturva

Digitaalisten oppimisympäristöjen, tekoälyn sekä muiden teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen tarjoaa mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseen, mutta sisältää myös riskejä. Henkilöstön osaamisen, digitaalisen yhdenvertaisuuden sekä laitteiden ja järjestelmien toimivuuden varmistaminen on

välttämätöntä. Tietoturvaan, tietosuojaan ja kyberturvallisuuteen liittyvät häiriöt voivat vaarantaa palveluiden jatkuvuuden ja luottamuksen toimintaan. Lisäksi tekoälyn käyttöönotto edellyttää selkeitä toimintamalleja, ohjeistuksia sekä osaamisen jatkuvaa kehittämistä.

Talouden tasapaino ja palveluiden vaikuttavuus

Kuntatalouden tiukka tilanne sekä kustannusten nousu voivat rajoittaa mahdollisuuksia kehittää palveluita ja vastata kasvaviin tuen tarpeisiin. Talouden tasapainottamisen toimenpiteet voivat vaikuttaa henkilöstöresursseihin, palveluverkkoon ja palveluiden saavutettavuuteen. Riskinä on, että säästötoimenpiteet heikentävät palveluiden laatua tai vaikeuttavat lakisääteisten velvoitteiden toteuttamista. Taloudellisten resurssien tehokas ja vaikuttava kohdentaminen on keskeinen osa riskienhallintaa.

Riskienhallinta

Kasvatus- ja opetuslautakunnan riskienhallinnassa korostuvat ennakoiva johtaminen, henkilöstön osaamisen kehittäminen, taloudellisesti kestävä palveluverkkosuunnittelu sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen. Riskien hallintaa vahvistetaan säännöllisellä toiminnan arvioinnilla, vaikuttavuuden seurannalla, tietoon perustuvalla päätöksenteolla sekä tiiviillä yhteistyöllä hyvinvointialueen, huoltajien, henkilöstön ja muiden sidosryhmien kanssa. Lisäksi digitaalisen turvallisuuden, tietosuojan ja toimintavarmuuden kehittämiseen kiinnitetään erityistä huomiota muuttuvassa toimintaympäristössä.

Talous

Kasvatus- ja opetuslautakunta ulkoinen, 1000 euroa	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	8 390	9 191	7 929	7 882	7 882	7 882
Toimintakulut	- 110 880	- 110 937	- 111 198	- 112 013	- 112 097	- 113 292
Toimintakate	- 102 490	- 101 746	- 103 269	- 104 131	- 104 215	- 105 410
Poistot ja arvonalentumiset	0	-42	-50	-50	0	0

Kasvatus- ja opetuslautakunta ulkoinen ja sisäinen, 1000 euroa	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	8 409	9 191	8 014	7 967	7 967	7 967
Toimintakulut	- 154 465	- 153 612	- 152 500	- 153 342	- 153 229	- 154 333
Toimintakate	- 146 056	- 144 421	- 144 486	- 145 375	- 145 262	- 146 366
Poistot ja arvonalentumiset	0	-42	-50	-50	0	0

Vuoden 2025 toimintakuluista on vertailukelpoisuuden vuoksi vähennetty taulukoissa eläkemaksuihin kuuluvat tasausmaksut, joita koskevat määrärahat keskitetään vuodesta 2026 lähtien elinvoimapaalvelujen henkilöstöyksikköön.

Henkilöresurssit

Henkilöstön määrä henkilötyövuosina	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Kasvatus- ja opetuslautakunta	1 588,9	1 591,5	1 599,5	1 555,5	1 536,5	1 493,5

Toiminnan volyymit

Varhaiskasvatus	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Päiväkotitoiminta ja perhepäivähoito kkyht, oma toiminta	24 084	24 500	24 100	24 000	24 000	24 000
Päiväkotitoiminta kk/yht, palveluseteli	5 860	6 500	6 500	6 400	6 400	6 400
Perusopetus	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Oppilasmäärä	6 599	6 220	5 963	5 740	5 440	5 139
Aamu- ja iltapäivätoimintaan osall. oppilaat	432	474	420	415	390	340
Kuljetusoppilaat (esi- ja perusop, lisäop, valmistava opetus)	1 322	1 300	1 175	1 131	1 072	1 012
Toinen aste ja korkeakoulutus	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Päivälukiot/kurssit	1 548	2 007	1 655	1 655	1 605	1 553
Ilta lukio/kurssit	266	270	216	216	216	216
Päivälukioiden opiskelijamäärä	1 063	1 202	1 157	1 157	1 122	1 086

Vakinaisen henkilöstön nykytila

Vakinaisen henkilöstön lukumäärä	Henkilöstö 1.6.2026	Arvioitu poistuma 6–12/26	Arvioitu poistuma 2027	Arvioitu poistuma 2028	Arvioitu poistuma 2029	Arvioitu poistuma 2030	Poistuma yhteensä	Henkilöstö 31.12.2030
Esihenkilöt	65	3	3	5	5	6	22	43
Muu henkilöstö	1 275	24	37	54	56	52	223	1 052
Yhteensä	1 340	27	40	59	61	58	245	1 095

Määrällinen henkilöstösuunnitelma henkilötyövuosina

Henkilöstö henkilötyövuosina	12/2026	12/2027	12/2028	12/2029	12/2030
Vakinaiset	1 186	1 176	1 156	1 138	1 116
Määräaikaiset	439	423	399	398	377
Yhteensä	1 624	1 600	1 556	1 536	1 494

Lisäselvitys määräaikaisesta henkilöstöstä

Varhaiskasvatuksessa työskentelee määräaikaisia työntekijöitä vakituisen henkilöstön sijaisina tai tilapäisinä työntekijöinä, kun lasten määrä sitä edellyttää. Kevättoimikaudella, jolloin päiväkodeissa on eniten lapsia, myös tilapäisten työntekijöiden tarve on suurimmillaan. Sijaisia voi olla sekä ulkopuolisia että sisäisiä, ja sijaisuuksien kestot vaihtelevat.

Perusopetuksessa määräaikainen henkilöstö muodostuu pääosin opettajien ja koulunkäynninohjaajien sijaisuuksista sekä lukuvuoden aikana syntyvistä määräaikaisista opetus- ja ohjaustarpeista. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään esimerkiksi sairaus-, perhevapaa- ja muiden virkavapaiden sijaisuuksiin sekä tilanteisiin, joissa oppilasryhmien muodostuminen, valmistava opetus, oppimisen tuki tai hankerahoitteinen toiminta edellyttävät määräaikaista lisäresurssia. Tarvetta arvioidaan lukuvuosittain oppilas- ja ryhmätilanteen, tuen tarpeiden sekä talousarvion mukaisten resurssien perusteella.

Lukiossa työskentelee määräaikaisia opettajia vakituisen henkilöstön sijaisina tai tilapäisinä työntekijöinä, kun opiskelijamäärä määrä sitä edellyttää. Sijaisia voi olla sekä ulkopuolisia että sisäisiä, ja sijaisuuksien kestot vaihtelevat.

Investoinnit

Tilapalvelut on laatinut toimialojen rakennusten ja rakennelmien perusparannusehdotusten perusteella priorisoidun suunnitelman kohteista vuodelle 2027.

Valtuuston/lautakunnan hyväksymät toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2027

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtöarvo 12/2026	Tavoitearvo 12/2027
Kaupunkistrategian tavoite: Osaamisesta elinvoimaa				
Sivistyksen talous on tasapainossa	Palveluverkkopäätösten toimeenpano.	Toimintayksiköiden lukumäärä	52	50
		Ulkoisen toimintakatteen toteuma (%)	12/2025: 101,6 %	100 %
	Työkyvyn toimintamalli ja esihenkilöiden työkykyjohtamisen osaamisen lisääminen.	Tyhy-kyselyn kokonaiskeskiarvo	3,8	4,0
		Uudistettujen toimintaprosessien määrä	0	5
Lasten ja nuorten osaamispohjaa sekä jatko-opintovalmiuksia on vahvistettu.	Vahvistetaan lasten ja nuorten perustaitoja, osaamista ja jatko-opintovalmiuksia toteuttamalla lukutaito-ohjelmaa, digisuunnitelmaa ja kielipolkua sekä kehittämällä sidosryhmäyhteistyötä.	Valssi- varhaiskasvatuksen laadunarviointi (Karvi): Matemaattinen ajattelu sekä monilukutaito, digitaalinen osaaminen ja mediakasvatus	8/2026: 0,0	4,0
		Äidinkieli ja kirjallisuus / S2 sekä matematiikka –arvosanojen keskiarvo 6.lk:n lukuvuosi- arvioinnissa	6/2026: ÄI: 8,01 S2: 7,32 MA: 7,91	ÄI: 8,2 S2: 7,5 MA: 8,1
		Äidinkieli ja kirjallisuus / S2 sekä matematiikka –arvosanojen keskiarvo 9.lk:n päättöarvioinnissa	6/2026: ÄI: 7,55 S2: 6,83 MA: 7,2	ÄI: 7,7 S2: 7,0 MA: 7,3
	Aktiivinen yhteistyö sidosryhmien kanssa.			
	Lukutaito-ohjelman, digisuunnitelman ja kielipolun toimeenpano.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtöarvo 12/2026	Tavoitearvo 12/2027
Kaupunkistrategian tavoite: Hyvinvointia asukkaille				
Lasten ja nuorten hyvinvointi ja onnistuneet nivelvaiheet ovat vahvistuneet	Aktiivinen toiminta kaupunkitason hyvinvointiverkostossa.	Kouluterveyskyselyn mittarit: Tyytyväisyys elämään tällä hetkellä (%)	12/2025: 4lk-5lk: 83 % 8lk-9lk: 71 %	4lk-5lk: 87 % 8lk-9lk: 75 %
		Kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi (%)	12/2025: 4lk-5lk: 9 % 8lk-9lk: 22 %	4lk-5lk: 7 % 8lk-9lk: 19 %
	Lasten ja nuorten liikunnallisuuden lisääminen arjessa.			
		Valpas-seurannassa olevien nuorten määrä	30	20

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtöarvo 12/2026	Tavoitearvo 12/2027
Kaupunkistrategian tavoite: Yrittäjyydellä ja työllä kasvuun				
Työelämäyhteyksiä ja yrittäjyyskasvatusta ovat vahvistaneet osana lasten ja nuorten oppimiskolkuja	Vahvistetaan lasten ja nuorten työelämä-, yrittäjyys- ja taloustaitoja osana oppimiskolkuja hyödyntämällä NYTin toimintamalleja ja työelämäyhteistyötä.	Työelämä-, yrittäjyys- ja talousosaamista vahvistavan oppimiskolun toteutumistasaste (%)	21 %	25 %